

Legioneloze

Legioneloze jeb Leģionāru slimība ir relatīvi reta infekcijas slimība, kura bieži norit kā pneimonija (plaušu karsonis).

Legionelozei ir divas klīniskās formas – smagākā ir pneimonija un vieglāka, ko sauc par Pontiaka drudzi. Abu klīnisko formu sākotnējie simptomi ir apetītes trūkums, sāpes muskuļos un galvassāpes.

Legionelozes inkubācijas periods ir 2 - 10 dienas (visbiežāk – 7 dienas).

Simptomi

Slimībai raksturīgs:

- straujš sākums;
- temperatūras paaugstināšanās līdz 39 – 40,5 C;
- novēro vispārējas intoksikācijas pazīmes, sausu klepu, sāpes krūtīs, elpošanas traucējumus, pneimoniju, sirds un nieru darbības traucējumus, caureju.

Minēto saslimšanas simptomu parādīšanās gadījumā nekavējoties vērsieties pēc palīdzības pie sava ģimenes ārsta. Ārstēšanās visbiežāk notiek stacionārā.

Ja slimība netiek ārstēta, letālo gadījumu skaits var sasniegt pat 39 procentus gadījumu.

Pontiaka drudzis ir slimības vieglākā forma bez pneimonijas, ar inkubācijas periodu 5 stundas līdz 3 dienām. Simptomi neārstējot, izzūd pēc 2 - 5 dienām.

Atgādinām, ka inficēšanās ar legionellozi ir bīstama cilvēkiem ar jau eksistējošām saslimšanām – piem., respiratorām slimībām un kopumā novājinātu imūnsistēmu.

Ierosinātājs

Infekcijas avots ir baktēriju (legionellu) saturošs ūdens. Cilvēki inficējas, ieelpojot baktērijas saturošas aerosolizētas ūdens daļiņas, kas veidojas no sīkiem ūdens pilieniņiem, kad ar legionellām piesārņotais ūdens atsitās pret cietām virsmām.

Inficēšanās

Pie iekārtām, kas veido ūdens aerosolu, pieder karstā un aukstā ūdens sistēmas, t.sk. dušas un krāni, virpuļvannas vai baseini, turku pirtis un saunas, karstie avoti, gaisa mitrinātāji, gaisa kondicionētāju dzesēšanas iekārtas, dekoratīvās strūklakas u.c. Jo sīkāk ir aerosolizētie ūdens pilieniņi, jo lielāks ir inficēšanās risks. Legioneloze neizplatās cilvēku kontakta rezultātā!

Legionellas var ievērojami savairoties ūdens apgādes sistēmās temperatūras robežās +20C līdz +45C un organisko vielu (bioloģiskā aplikuma, nosēdumu u.c.) klātbūtnē.

Legionellas īpaši vairojas siltā ūdenī, karstā un aukstā ūdens tvertnēs, cauruļvados ar nelielu ūdens plūsmu vai stāvošā ūdenī (piemēram, dzīvokļos, kur reti tiek izmantoti krāni vai dušas), cauruļvadu dušu, krānu vai tvertņu virsmu organiskajā aplikumā, nosēdumos, mazgāšanas iekārtu un aizbāžņu gumijas vai dabiskajās šķiedrās, ūdens sildītājos.

Bioloģiskā aplikuma veidošanos uz ūdensvadu un ūdenstilpņu iekšējām virsmām veicina piesārņojums, neaizsniedzamas vietas un kuras nevar iztīrīt, ūdens stagnācija (zems spiediens, akli cauruļu gali vai piedēkļi, liels ūdens apjoms), negludas virsmas, karstā ūdens temperatūra zem +50C, korozija u.c. faktori.

Profilakse

Vismaz reizi nedēļā dažas minūtes jāteicina karstais un aukstais ūdens tajos krānos un dušās, kas tiek reti izmantoti. Tā jārikojas arī ikreiz pirms ūdens lietošanas pēc ilgstošākas prombūtnes.

Telpās izmantotiem gaisa mitrinātājiem jābūt brīviem no organiskā un neorganiskā aplikuma, un tajos jāizmanto tikai tīrs un ikdienas svaigi ieliets ūdens, kas ir novārīts un atdzesēts. Vienreiz nedēļā va-

jadzētu rūpīgi iztīrīt mitrinātāja iekšpusi, izmantojot piemērotu tīrīšanas līdzekli saskaņā ar ražotāja norādījumiem.

Papildu informācija pieejama Veselības inspekcijas mājaslapā - <http://www.vi.gov.lv/lv/sabiedribas-veseliba-1/dzerama/legionellozes-profilakses-pasakumi>

Lai izvairītos no inficēšanās dzīves vietā, karstā un aukstā ūdens sistēmās nepieciešams nodrošināt apstākļus, kas kavētu legionellu savairošanos.

Jāseko tam, lai aukstā ūdens temperatūra būtu zem +20C, bet karstā – virs +50C (aptuveni vienas minūtes laikā ūdeni notecinot būtu jātek šādam ūdenim).

Svarīgi regulāri veikt dušu galviņu tīrīšanu no organiskā un neorganiskā aplikuma, kā arī dezinficēt, izmantojot hloru saturošus dezinfekcijas līdzekļus vai ieliekot verdošā ūdenī.

Vismaz reizi nedēļā dažas minūtes jātecina ūdens krānos un dušās, kas tiek reti izmantoti. Tas jā dara arī ikreiz pirms ūdens lietošanas pēc ilgstošas prombūtnes.

Papildu informācija pieejama Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra izstrādātā materiālā "Tūristu izmitināšanas vietu pārvaldniekiem par leģionāru slimību"

Informatīvs materiāls "Par individuāli veicamajiem profilaktiskajiem pasākumiem dzīvokļu īpašumos *Legionella* spp. baktēriju izplatības ierobežošanai"